

Valmistelija: Tutkija Katri Siimes
Kiertotalousratkaisut

23.2.2026 SYKE/2026/379

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Julkinen

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 24.02.2026 klo 10.00 / U 3/2026 vp / Lausuntopyyntö
Asia: U 3/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten ja direktiivien muuttamiseksi elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuusvaatimusten yksinkertaistamiseksi ja vahvistamiseksi (Omnibus X -ehdotukset)

Suomen ympäristökeskuksen kirjallinen asiantuntijalausunto

Suomen ympäristökeskus (Syke) kiittää mahdollisuudesta lausua maa- ja metsätalousvaliokunnalle Euroopan komission (KOM) kymmenenteen Omnibus ehdotuspakettiin liittyvistä säädösmuutoksista ja U-kirjeestä. Tämän ehdotuspaketin tarkoituksena on keventää ja nopeuttaa mm. kasvinsuojeluaineisiin liittyvää sääntelymenettelyä heikentämättä ihmisten tai eläinten terveyttä tai ympäristöä.

Syke on ympäristöalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Keskitymme lausunnossamme ehdotuspaketin ympäristönäkökulmiin.

Kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamiseen liittyvät muutosehdotukset

KOM ehdottaa "biotorjunta-aineiden" markkinoillepääsyn helpottamista ja että biotorjunta-aineiden tehoaineet voitaisiin hyväksyä väliaikaisesti jo arviointiraporttiluonnoksen jälkeen ennen niiden virallista hyväksymistä. Lisäksi jäsenmaiden tulisi priorisoida biotorjunta-aineita sisältävien kasvinsuojeluainevalmisteiden hyväksymishakemukset. Lisäksi ehdotuksessa esitetään nykyisestä eroavaa rajanvetoa kasvisuojeluaineiden ja lannoitteiden välille. Jatkossa kasvua nopeuttavia aineita ei käsiteltäisi kasvinsuojeluaineiden tehoaineina vaan lannoitesäädösten mukaisesti.

Syke muistuttaa, että aineen biologinen tai luonnollinen alkuperä itsessään ei kerro aineen haitallisuudesta. Vaikutus ympäristöön ei kuitenkaan liene suuri, koska näiden aineiden ympäristöriskinarvioinnissa tarkasteltaviin näkökohtiin ei ehdoteta muutoksia muiden kuin niiden aineiden osalta, jotka siirtyisivät lannoitelainsäädännön alle.

KOM ehdottaa muutoksia myös muiden kasvinsuojeluaineiden tehoaineiden hyväksyntämenettelyyn. Nykyisin tehoaineet hyväksytään määräaikaisesti enintään kymmeneksi vuodeksi. Ehdotuksen mukaan jatkossa hyväksyminen annettaisiin yleensä toistaiseksi ja vain erikseen määritellyissä poikkeustapauksissa hyväksyntä olisi määräaikainen. Poikkeustapauksia olisivat esimerkiksi haitallisuutensa takia korvattavaksi luokitellut aineet ja aineet, joiden riskinarvioinnissa on tullut esiin ongelmia. Lisäksi KOM voisi tunnistaa toistaiseksi hyväksytyjen tehoaineiden uudelleen arviointitarpeen täytäntöönpanoasetuksella esimerkiksi jäsenmaista tulleiden aloitteiden perusteella.

Syke toivoo selkeää kriteeristöä täytäntöönpanoasetuksen uudelleenarvioitavista tehoaineista. Uudelleen arviointi tulisi tehdä aina, kun tehoaineesta saadaan sellaista uutta tietoa tai havaitaan sellaisia tiedonpuutteita, jotka voivat vaikuttaa sen hyväksyttävyyteen. Lisäksi Syke toivoo, että toistaiseksi hyväksytyt aineet tulisi määrääjoin arvioida uudestaan siltä osin, kun hyväksyntämenettelyyn liittyvät vaatimukset muuttuvat. Esimerkiksi pölyttäjäriskinarviointi on kehittynyt merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana.

KOM ehdottaa myös valmisteiden hyväksymisajan pidentämistä 10:stä 15 vuoteen. Mikäli valmisteen käyttöön liittyviin rajoituksiin tarvittaisiin muutoksia, tulisi tämä mahdollistaa myös kesken hyväksymisjakson. Tästä ei ole ehdotuksessa mainintaa.

Komission ehdotuksen mukaan jatkossa yksi jäsenvaltio voisi tehdä arviot kaikille vyöhykkeille sellaisten aineiden osalta, joita käytettäisiin kasvukauden ulkopuolella. Tässä tulisi varmistaa kuitenkin se, että Euroopan eri vyöhykkeiden hyvin erilaiset ympäristöolot tulevat kunnolla huomioiduiksi. Pohjoisella vyöhykkeellä talvella lämpötilat ovat niin alhaisia, että kasvinsuojeluaineiden hajoaminen on hyvin hidasta.

Torjunta-ainejäämäasetuksen muutokset

Komissio ehdottaa, että tuontielintarvikkeiden ja rehujen kasvinsuojeluaineiden enimmäismääriä koskevaa asetusta muutettaisiin niin, että jatkossa määritettäisiin hyvät viljelytavat. Lisäksi raja-arvojen perusteena voisivat olla myös ympäristöseikat. Syke pitää tätä hyvänä.

Muiden muutosten osalta ympäristövaikutuksia ei havaittu lyhyen lausuntoon liittyvän tarkastuksen aikana.

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet tutkija Katri Siimes ja ryhmäpäällikkö Noora Perkola.

Jakelu mmv@eduskunta.fi
Kopio kirjaamo@syke.fi

**Asiakirja: SYKE/2026/379-2 Asiantuntijalausunto; Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 24.02.2026 klo 10.00 / U
3/2026 vp**

Seuraavat henkilöt (organisaationimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä) ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti. / Följande personer (i bokstavsordning efter organisationens namn) har undertecknat detta dokument elektroniskt. / This document has been electronically signed by the following persons (in alphabetical order according to their organization's name):

Leif Schulman, Suomen ympäristökeskus

Katri Siimes, Suomen ympäristökeskus, haitalliset aineet

